Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►**B** ►**C1** **DECYZJA WYKONAWCZA RADY**

z dnia 17 maja 2011 r.

w sprawie przyznania Portugalii pomocy finansowej Unii ◄

(2011/344/UE)

(Dz.U. L 159 z 17.6.2011, s. 88)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►**M1**	Decyzja wykonawcza Rady 2011/541/UE z dnia 2 września 2011 r.	L 240	8	16.9.2011
►**M2**	Decyzja wykonawcza Rady 2011/683/UE z dnia 11 października 2011 r.	L 269	32	14.10.2011
►**M3**	Decyzja wykonawcza Rady 2012/92/UE z dnia 14 grudnia 2011 r.	L 46	40	17.2.2012
►**M4**	Decyzja wykonawcza Rady 2012/224/UE z dnia 29 marca 2012 r.	L 115	21	27.4.2012
►**M5**	Decyzja wykonawcza Rady 2012/409/UE z dnia 10 lipca 2012 r.	L 192	12	20.7.2012
►**M6**	Decyzja wykonawcza Rady 2012/658/UE z dnia 9 października 2012 r.	L 295	14	25.10.2012
►**M7**	Decyzja wykonawcza Rady 2013/64/UE z dnia 20 grudnia 2012 r.	L 26	30	26.1.2013

sprostowane przez:

►**C1**	Sprostowanie, Dz.U. L 178 z 10.7.2012, s. 15 (2011/344/UE)

▼B
▼C1

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

z dnia 17 maja 2011 r.

w sprawie przyznania Portugalii pomocy finansowej Unii

▼B

(2011/344/UE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej ([1]), w szczególności jego art. 3 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Portugalia znalazła się ostatnio pod wzrastającą presją ze strony rynków finansowych, stwarzając zwiększone obawy dotyczące stabilności finansów publicznych tego kraju. Obecny kryzys istotnie wywarł ogromny wpływ także na finanse publiczne, co doprowadziło do gwałtownego wzrostu oprocentowania emitowanych przez nie obligacji. Po tym jak agencje ratingowe kilkakrotnie obniżyły ocenę wiarygodności kredytowej Portugalii, kraj ten utracił zdolność do refinansowania swojego zadłużenia w sposób zapewniający długoterminową stabilność finansów publicznych. Jednocześnie krajowy sektor bankowy, który jest w znacznym stopniu uzależniony od finansowania zewnętrznego, w szczególności w ramach strefy euro, został stopniowo pozbawiony dostępu do finansowania na rynkach międzynarodowych.

(2) W świetle tych poważnych zaburzeń gospodarczych i finansowych wynikających z nadzwyczajnych okoliczności pozostających poza kontrolą rządu, w dniu 7 kwietnia 2011 r. władze Portugalii oficjalnie zwróciły się o pomoc finansową Unii Europejskiej, państw członkowskich, których walutą jest euro, oraz Międzynarodowego Funduszu Walutowego („MFW”) w celu wsparcia programu politycznego ukierunkowanego na przywrócenie zaufania i trwałego wzrostu gospodarki oraz zapewnienia stabilności finansowej w Portugalii, w strefie euro i w Unii. W dniu 3 maja 2011 r. osiągnięto porozumienie pomiędzy rządem Portugalii i wspólną delegacją złożoną z przedstawicieli Komisji, MFW i EBC co do kompleksowego trzyletniego programu działań na okres do połowy roku 2014; porozumienie to zostanie ujęte w protokole dotyczącym polityki gospodarczej i finansowej (ang. *Memorandum of Economic and Financial Policies*) i w protokole ustaleń dotyczącym szczegółowych warunków w zakresie polityki gospodarczej (ang. *Memorandum of Understanding on Specific Economic Policy Conditionality*). Program ten zyskał poparcie dwóch największych partii opozycyjnych.

([1]) Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1.

▼B

(3) Portugalia przedstawiła Komisji i Radzie projekt gospodarczego i finansowego programu dostosowawczego („program”), którego celem jest przywrócenie zaufania do państwa i systemu bankowego oraz wsparcie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. W planie przewidziano podjęcie kompleksowych działań na trzech frontach. Po pierwsze – głębokie i przyspieszone reformy strukturalne mające zwiększyć potencjał wzrostu, przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy i poprawić konkurencyjność (w tym poprzez dewaluację przy pomocy środków polityki fiskalnej). W szczególności program obejmuje reformy rynku pracy, sądownictwa, sektorów sieciowych oraz branży budownictwa mieszkaniowego i branży usługowej, mające na celu wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarki, poprawę konkurencyjności i wsparcie procesu dostosowań gospodarczych. Drugim elementem jest wiarygodna i zrównoważona strategia konsolidacji budżetowej wsparta środkami strukturalnymi i lepszą kontrolą budżetową nad partnerstwami publiczno-prywatnymi i przedsiębiorstwami będącymi własnością skarbu państwa, której celem jest doprowadzenie do stałego spadku wskaźnika zadłużenia publicznego brutto w średnim okresie. Władze zobowiązały się do obniżenia deficytu do poziomu 3 % PKB do roku 2013 r. Trzecim elementem jest strategia sektora finansowego opierająca się na dokapitalizowaniu i delewarowaniu, obejmująca działania mające na celu ochronę sektora finansowego przed bezładnym delewerowaniem poprzez mechanizmy rynkowe wspierane przez instrumenty gwarancyjne.

(4) Według aktualnych prognoz Komisji dotyczących wzrostu nominalnego PKB (-1,2 % w roku 2011, -0,5 % w 2012, 2,5 % w 2013 i 3,9 % w 2014) cele budżetowe są zgodne z przewidywanym wzrostem relacji długu do PKB z poziomu 101,7 % w 2011 r. do 107,4 % w roku 2012, 108,6 % w 2013 i 107,6 % w 2014. Relacja długu do PKB ustabilizuje się zatem w 2013 r., a następnie przyjmie tendencję spadkową, zakładając dalsze postępy w redukcji deficytu. Na dynamikę zadłużenia ma wpływ szereg operacji pozabudżetowych, które zgodnie z prognozami doprowadzą do wzrostu relacji długu do PKB o 1¾ punktu procentowego (p.p.) PKB w 2011 r. i o ¾ p.p. rocznie w latach 2012–2014. Chodzi tu o operacje pozyskania znacznych aktywów finansowych, zwłaszcza na potrzeby możliwego dokapitalizowania banków i dofinansowania przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa, w wysokości odpowiadającej ½ % PKB rocznie w latach 2011–2014. Z drugiej strony do ograniczenia zadłużenia przyczynią się dochody z prywatyzacji, które do roku 2013 wyniosą łącznie około 3 % PKB.

(5) Komisja w porozumieniu z Europejskim Bankiem Centralnym („EBC”) i wspólnie z MFW oceniają, że w okresie od czerwca 2011 r. do połowy 2014 r. potrzeby finansowe Portugalii wyniosą łącznie 78 mld EUR. Pomimo znacznej konsolidacji budżetowej niedobór środków państwa może wynieść łącznie 63 mld EUR w całym okresie objętym programem. Oznacza to brak dostępu do rynku długu w średnim i długim okresie do pierwszej połowy 2013. Przyjmuje się, że Portugalia będzie w stanie refinansować część swojego obecnego zadłużenia krótkoterminowego, natomiast w programie przewidziano także bufor finansowy na wypadek nieoczekiwanych odstępstw od podstawowego scenariusza finansowania zakładanego przez Komisję. Zachęca się Portugalię do utrzymania i dostosowania operacji na swoim rynku finansowym w celu rozwoju dostępu do rynku i zaufania. Zawarta w programie strategia dotycząca sektora finansowego, mająca na celu trwałe przywrócenie zaufania do portugalskiego systemu bankowego, wymaga podniesienia przez grupy bankowe

▼B

współczynnika kapitału podstawowego warstwy 1 do poziomu 9 % do końca 2011 r. i 10 % do końca roku 2012, a następnie utrzymania tego poziomu. W programie przewidziano mechanizm wsparcia systemu bankowego do maksymalnej wysokości 12 mld EUR celem zapewnienia niezbędnego kapitału w razie gdyby nie udało się znaleźć rozwiązań rynkowych. Rzeczywiste potrzeby finansowe mogą być jednak znacznie niższe, zwłaszcza gdy warunki rynkowe znacząco się polepszą, a w okresie objętym programem banki nie odnotują żadnych poważnych nieoczekiwanych strat.

(6) Program byłby finansowany z wkładów pochodzących ze źródeł zewnętrznych. Pomoc Unii na rzecz Portugalii w ramach europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr 407/2010 oraz w ramach wkładu z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej wyniosłaby maksymalnie 52 mld EUR. Ponadto Portugalia zwróciła się do MFW o pożyczkę w wysokości 23,742 mld SDR (specjalnych praw ciągnienia), tj. 26 mld EUR po kursie z dnia 5 maja 2011 r., w ramach instrumentu rozszerzonego wsparcia finansowego (ang. *Extended Fund Facility*). Wsparcie ze strony europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej musi zostać udzielone na warunkach zbliżonych do warunków MFW. Pomocą finansową Unii powinna zarządzać Komisja.

(7) Rada powinna dokonywać regularnych przeglądów prowadzonej przez Portugalię polityki gospodarczej.

(8) Ustalone z Portugalią szczegółowe warunki dotyczące polityki gospodarczej powinny zostać określone w protokole ustaleń dotyczącym szczegółowych warunków w zakresie polityki gospodarczej (ang. *Memorandum of Understanding on Specific Economic Policy Conditionality*) („protokół ustaleń”). Szczegółowe warunki finansowe powinny zostać określone w umowie pożyczki.

(9) W regularnych odstępach czasu Komisja, we współpracy z EBC powinna weryfikować na podstawie wyników wizyt kontrolnych i regularnych sprawozdań władz Portugalii, czy związane z pomocą finansową warunki dotyczące polityki gospodarczej są spełniane.

(10) Podczas realizacji programu Komisja powinna zapewniać dodatkowe wskazówki w zakresie polityki oraz pomoc techniczną w określonych dziedzinach.

(11) Operacje, których finansowanie jest wspierane z pomocy finansowej Unii, muszą być zgodne z polityką Unii i prawodawstwem unijnym. Interwencje wspierające instytucje finansowe muszą być dokonywane zgodnie z unijnymi przepisami w zakresie konkurencji.

(12) Należy przyznać pomoc w celu wsparcia skutecznej realizacji programu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

▼M2

1. Unia udziela Portugalii pożyczki do maksymalnej wysokości 26 mld EUR, przy czym średni okres wymagalności wynosi maksymalnie 12,5 roku. Okres wymagalności poszczególnych transz pożyczki może wynieść maksymalnie 30 lat.

▼B

2. Pomoc finansowa jest udostępniana przez okres trzech lat, począwszy od pierwszego dnia po wejściu w życie niniejszej decyzji.

▼M1

3. Pomoc finansowa Unii jest udostępniana Portugalii przez Komisję w maksymalnie 14 ratach. Rata może zostać wypłacona w jednej transzy lub w kilku transzach. Okresy wymagalności transz w ramach pierwszej i drugiej raty mogą być dłuższe niż maksymalny średni okres wymagalności, o którym mowa w ust. 1. W takich przypadkach okresy wymagalności kolejnych transz są ustalane tak, aby po wypłacie wszystkich rat osiągnięto maksymalny średni okres wymagalności, o którym mowa w ust. 1.

▼B

4. Warunkiem uruchomienia pierwszej raty jest wejście w życie umowy pożyczki i protokołu ustaleń. Warunkiem uruchomienia kolejnych rat pożyczki jest pozytywny wynik przeprowadzonej przez Komisję w porozumieniu z EBC weryfikacji przestrzegania przez Portugalię ogólnych warunków dotyczących polityki gospodarczej, określonych w niniejszej decyzji i w protokole ustaleń.

▼M2

5. Portugala pokrywa koszty finansowania każdej transzy pomocy finansowej ponoszone przez Unię.

▼B

6. Portugalia pokrywa ponadto koszty, o których mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) nr 407/2010.

7. Jeżeli będzie to wymagane w celu finansowania pożyczki, dozwolone jest ostrożne dokonywanie swapów stóp procentowych z kontrahentami posiadającymi najwyższą wiarygodność kredytową oraz korzystanie z możliwości przyspieszenia zaciągnięcia pożyczki.

8. Komisja decyduje o wysokości i uruchamianiu kolejnych rat. Komisja decyduje o wysokości transz.

Artykuł 2

1. Pomocą zarządza Komisja w sposób zgodny ze zobowiązaniami Portugalii.

2. Komisja w porozumieniu z EBC uzgadnia z władzami Portugalii szczegółowe warunki związane z pomocą finansową dotyczące polityki gospodarczej, zgodnie z art. 3. Warunki te są określone w protokole ustaleń, który zostanie podpisany przez Komisję i władze Portugalii, zgodnie ze zobowiązaniami, o których mowa w ust. 1. Szczegółowe warunki finansowe są określone w umowie pożyczki, która ma zostać zawarta z Komisją.

3. Komisja we współpracy z EBC weryfikuje w regularnych odstępach czasu (co najmniej raz na kwartał), czy związane z pomocą finansową warunki dotyczące polityki gospodarczej są spełniane, i przed wypłatą każdej raty składa sprawozdanie Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu. W tym celu władze Portugalii w pełni współpracują z Komisją i EBC oraz udostępniają im wszelkie niezbędne informacje. Komisja informuje Komitet Ekonomiczno-Finansowy o ewentualnym refinansowaniu pożyczek lub zmianie warunków finansowych.

▼B

4. Portugalia przyjmuje i wprowadza w życie dodatkowe środki konsolidacyjne mające na celu zapewnienie stabilności makrofinansowej, w przypadku gdyby takie środki okazały się niezbędne w okresie, w którym udzielana jest pomoc. Władze Portugalii z wyprzedzeniem konsultują z Komisją i EBC ewentualne przyjęcie takich dodatkowych środków.

Artykuł 3

1. Niniejszym zatwierdza się przygotowany przez władze Portugalii projekt dostosowawczego programu gospodarczego i finansowego („program”).

2. Wypłata każdej kolejnej raty następującej po pierwszej z nich jest uzależniona od zadowalającej realizacji programu, a w szczególności od spełnienia szczegółowych warunków dotyczących polityki gospodarczej określonych w protokole ustaleń. Obejmują one m.in. środki przewidziane w ust. 4–8 niniejszego artykułu.

▼M6

3. Zgodnie ze zmienionymi wymogami procedury nadmiernego deficytu deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych nie może przekroczyć 5,9 % PKB w 2011 r., 5,0 % w 2012 r., 4,5 % PKB w 2013 r. i 2,5 % PKB w 2014 r. Na potrzeby kalkulacji deficytu nie uwzględnia się ewentualnych kosztów budżetowych środków wsparcia dla banków przyjętych w kontekście strategii rządu portugalskiego dotyczącej sektora finansowego. Konsolidacja osiągnięta zostanie za pomocą wysokiej jakości środków o trwałym charakterze, przy ograniczeniu do minimum wpływu konsolidacji na słabsze grupy społeczne.

4. Portugalia przyjmie środki określone w ust. 5–8 przed końcem wskazanego roku, przy czym dokładne terminy na lata 2011–2014 są określone w protokole ustaleń. W przypadku odejścia od realizacji celów Portugalia jest gotowa do przyjęcia dodatkowych środków konsolidacyjnych mających na celu obniżenie do 2014 r. deficytu do poziomu poniżej 3 % PKB.

▼B

5. Do końca 2011 r. Portugalia przyjmie następujące środki, zgodnie z protokołem ustaleń:

▼M3

a) docelowy poziom deficytu budżetowego w 2011 r. osiągnięty zostanie dzięki zastosowaniu wyjątkowego środka. Aktywa nabyte w wyniku przeniesienia funduszy emerytur kapitałowych do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego nie mogą być wykorzystane w sposób, który zagrozi długoterminowej stabilności portugalskich finansów publicznych;

b) Portugalia przyjmie środki poprawiające zarządzanie finansami publicznymi. Portugalia wdroży środki przewidziane w nowym prawie budżetowym, w tym wprowadzi średniookresowe ramy budżetowe i utworzy niezależną radę budżetową. Ramy budżetowe na szczeblu lokalnym i regionalnym zostaną znacząco wzmocnione, w szczególności poprzez sformułowanie podstawowych wariantów dostosowania odpowiednich przepisów w zakresie finansowania do wymogów prawa budżetowego. Portugalia zintensyfikuje sprawozdawczość w zakresie finansów publicznych i ich monitorowanie oraz wzmocni przepisy i procedury regulujące wykonanie budżetu. Rząd Portugalii przygotuje strategię zatwierdzania i regulowania zaległości, która zawierać ma plan działań określający sposoby ustabilizowania poziomu zaległości i stosowny harmonogram, a także

▼M3

analizę różnych wariantów regulowania zaległości. Jeżeli chodzi o partnerstwa publiczno-prywatne, rząd Portugalii nie może przystępować do żadnych nowych partnerstw publiczno-prywatnych do czasu ukazania się wyników analizy dotychczasowych partnerstw publiczno-prywatnych przewidzianej w programie oraz przedstawienia planowanych reform prawnych i instytucjonalnych;

▼M1

c) Portugalia będzie nadal wspierać funkcjonowanie rynku pracy, w szczególności podejmując środki służące zreformowaniu przepisów o ochronie zatrudnienia, ustalaniu wynagrodzenia i aktywnej polityce rynku pracy;

▼B

d) w energetyce Portugalia podejmie środki na rzecz ułatwienia nowym podmiotom wejścia na rynek, wspierania utworzenia iberyjskiego rynku gazu oraz zweryfikowania mechanizmów wsparcia i opłat wyrównawczych mających zastosowanie do wytwarzania energii elektrycznej. W odniesieniu do pozostałych sektorów sieciowych, zwłaszcza transportu, telekomunikacji i usług pocztowych, Portugalia przyjmie dodatkowe środki na rzecz wspierania konkurencji i elastyczności;

▼M3

e) Portugalia będzie kontynuować otwieranie swojej gospodarki na konkurencję. Rząd portugalski podejmie wszelkie niezbędne środki, aby zagwarantować, że państwo portugalskie lub dowolny organ publiczny nie będzie zawierać, jako udziałowiec, umów, które mogłyby ograniczać swobodny przepływ kapitału lub wpływać na kierowanie spółkami. Przepisy nowego prawa prywatyzacyjnego nie będą naruszać zasad swobodnego przepływu kapitału ani nie będą przyznawać państwu specjalnych praw lub umożliwiać korzystania z tych praw. Przeprowadzony zostanie przegląd prawa konkurencji, którego celem będzie zwiększenie tempa i skuteczności egzekwowania przepisów tego prawa;

▼B

f) Portugalia poprawi praktyki i przepisy w dziedzinie zamówień publicznych, aby przyczynić się do stworzenia bardziej konkurencyjnych warunków dla przedsiębiorczości oraz do zwiększenia efektywności wydatków publicznych ;

▼M1

g) Portugalia przyjmie środki służące poprawie efektywności i stabilności spółek należących do państwa na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Portugalia przygotuje wszechstronny dokument strategiczny w sprawie spółek należących do państwa, zawierający przegląd struktury taryf i świadczonych usług oraz plan zaostrzający wymogi w zakresie zaciągania pożyczek od 2012 r. Portugalia wdroży bieżące plany służące obniżeniu kosztów operacyjnych o średnio co najmniej 15 % w spółkach należących do państwa na szczeblu centralnym z wyłączeniem sektora zdrowia oraz przygotuje równoważny plan dla spółek należących do państwa na szczeblu regionalnym i lokalnym;

▼M3

h) Portugalia przygotuje porozumienie finansowe z autonomicznym regionem Madery („RAM”) zgodne z programem. Do czasu uzgodnienia tego porozumienia oraz uwzględnienia jego realizacji w budżecie RAM Portugalia ściśle monitoruje wykonanie budżetu RAM, zawiesza transfery środków publicznych na rzecz rządu RAM oraz nie przyjmuje odpowiedzialności za żadne nowe zadłużenie handlowe lub finansowe rządu RAM oraz spółek będących jego własnością, które nie zostało zatwierdzone przez Ministerstwo Finansów.

▼M6

6. W 2012 r. Portugalia przyjmie następujące środki, zgodnie z protokołem ustaleń:

a) deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2012 r. nie może przekroczyć 5,0 % PKB. Portugalia będzie nadal uważnie obserwować rozwój sytuacji budżetowej i wdrażać dalsze środki służące dostosowaniu polityki, aby osiągnąć wyznaczony na 2012 r. cel. W tym celu Portugalia zamrozi niektóre środki z budżetu na 2012 r. przeznaczone na projekty inwestycyjne, których dotychczas nie rozpoczęto; podniesie opłaty skarbowe od nieruchomości wysokiej wartości; podwyższy stawki podatku od dochodów z inwestycji; przyśpieszy realizację niektórych środków przewidzianych w budżecie na 2013 r. mających wpływ na świadczenia socjalne; wdroży dodatkowe środki generujące oszczędności w zużyciu pośrednim oraz służące pozyskaniu innych przychodów w celu zapewnienia osiągnięcia docelowej wartości deficytu na 2012 r.;

b) Portugalia będzie dążyć do ograniczenia wydatków w 2012 r. o co najmniej 6,8 mld EUR, między innymi poprzez zmniejszenie wynagrodzeń i zatrudnienia w sektorze publicznym; zmniejszenie wysokości emerytur; przeprowadzenie kompleksowej reorganizacji administracji na szczeblu centralnym, polegającej na wyeliminowaniu niepotrzebnych stanowisk i innych przypadków nieefektywności; ograniczenie transferów do przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa; reorganizację i zmniejszenie liczby gmin i sołectw; cięcia wydatków na edukację i opiekę zdrowotną; zmniejszenie transferów do samorządów regionalnych i lokalnych; oraz zmniejszenie nakładów inwestycyjnych i innych wydatków zgodnie z programem;

c) po stronie dochodów Portugalia wdroży środki w zakresie dochodów o wartości co najmniej 3 mld EUR, w tym poprzez poszerzenie bazy podatkowej w zakresie podatku VAT w drodze ograniczenia zwolnień podatkowych oraz reorganizację wykazu towarów i usług podlegających obniżonej, pośredniej i wyższej stawce podatkowej; podwyżkę akcyzy; poszerzenie podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych i podatkiem dochodowym od osób fizycznych poprzez ograniczenie odliczeń podatkowych i zasad specjalnych; zapewnienie zbieżności odliczeń od podatku dochodowego od osób fizycznych mających zastosowanie w przypadku rent i emerytur oraz dochodów z pracy; oraz zmiany zasad opodatkowania nieruchomości polegające na znacznym ograniczeniu zakresu zwolnień. Środkom tym towarzyszyć będą działania na rzecz zwalczania uchylania się od opodatkowania, zwalczania oszustw podatkowych i zwalczania szarej strefy;

▼**M6**

d) Portugalia będzie kontynuować przyjmowanie środków służących usprawnieniu zarządzania finansami publicznymi. Portugalia wdroży środki przewidziane w nowym ramowym prawie budżetowym, w tym wprowadzi średniookresowe ramy budżetowe. Ramy budżetowe na szczeblu lokalnym i regionalnym zostaną znacząco wzmocnione, w szczególności poprzez dostosowanie odpowiednich przepisów o finansowaniu do wymogów prawa budżetowego. Portugalia zintensyfikuje sprawozdawczość w zakresie finansów publicznych i ich monitorowanie oraz wzmocni przepisy i procedury regulujące wykonanie budżetu. Rząd Portugalii będzie stosować strategię w zakresie zatwierdzenia i regulowania zaległych płatności oraz zintensyfikuje wdrażanie ustawy o kontroli zobowiązań w celu zapobieżenia powstawaniu nowych zaległości. Portugalia wdroży nowe ramy prawne i instytucjonalne dotyczące partnerstw publiczno-prywatnych. Dopóki nowe ramy nie staną się w pełni skuteczne, nie zostanie zainicjowane żadne partnerstwo publiczno-prywatne. W oparciu o badanie przygotowane przez międzynarodową firmę audytorską Portugalia opracuje szczegółowy plan strategiczny, w pełni zgodny z obowiązującymi przepisami prawa Unii, w tym przepisami dotyczącymi zamówień publicznych, w celu osiągnięcia istotnych korzyści budżetowych, przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum poziomu zadłużenia, oraz zapewnienia trwałej redukcji zobowiązań publicznych. Portugalia przyjmie przepisy regulujące tworzenie i funkcjonowanie przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym;

e) Portugalia będzie stosować nowe przepisy w celu reorganizacji struktury samorządu terytorialnego i znacznego zmniejszenia liczby jednostek samorządu terytorialnego. Zmiany te wejdą w życie przed rozpoczęciem następnej tury wyborów lokalnych. Ponadto Portugalia pogłębi starania mające na celu usprawnienie sektora publicznego poprzez zmniejszenie liczby podmiotów i lepszy podział zadań na wszystkich szczeblach sektora instytucji rządowych i samorządowych;

f) Portugalia pogłębi swoją reformę administracji podatkowej poprzez wzmocnienie powiązań między organem Autoridade Tributária e Aduaneira i jednostkami odpowiedzialnymi za pobór składek w strukturach systemu zabezpieczenia społecznego, zmniejszenie liczby urzędów gmin i zlikwidowanie pozostałych wąskich gardeł w systemie odwoływania się od decyzji podatkowych;

g) Portugalia wdroży porozumienie finansowe z autonomicznym regionem Madery;

h) Portugalia przyjmie środki służące poprawie efektywności i stabilności przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Portugalia zbada alternatywne sposoby służące zarządzaniu wysokim zadłużeniem ciążącym na przedsiębiorstwach będących własnością skarbu państwa, w tym Parpública, oraz zapewni lepsze warunki finansowania rynkowego. Portugalia będzie dążyć do osiągnięcia równowagi operacyjnej na poziomie sektorowym do końca 2012 r.;

i) Portugalia będzie kontynuować wdrażanie programu prywatyzacji. Trwa proces bezpośredniej sprzedaży Caixa Seguros – działalności ubezpieczeniowej Caixa Geral de Depósitos;

j) rząd Portugalii przedłoży parlamentowi portugalskiemu projekt ustawy w celu dostosowania wysokości odpraw dla pracowników do średniej w Unii wynoszącej 8–12 dni za każdy rok pracy i ustanowienia funduszu wypłacającego odprawy;

▼**M6**

k) Portugalia będzie wspierać takie kształtowanie się wynagrodzeń, które będzie zgodne z założonymi celami, a mianowicie wspieraniem tworzenia miejsc pracy i zwiększaniem konkurencyjności przedsiębiorstw, dążąc do skorygowania zaburzeń równowagi makroekonomicznej. W okresie obowiązywania programu ewentualne podniesienie płacy minimalnej może nastąpić tylko wówczas, gdy będzie uzasadnione rozwojem sytuacji gospodarczej i sytuacji na rynku pracy. Podjęte zostaną środki celem usunięcia słabości obecnych mechanizmów negocjowania wynagrodzeń, w tym przepisy mające na celu zdefiniowanie na nowo kryteriów i procedur rozszerzania zakresu układów zbiorowych oraz ułatwienie zawierania porozumień na poziomie przedsiębiorstw. Do tego czasu układy zbiorowe nie mogą być przedłużane;

l) Portugalia będzie nadal podnosić skuteczność swojej aktywnej polityki rynku pracy zgodnie z wnioskami zawartymi w sprawozdaniu z oceny oraz zgodnie z planem działania na rzecz poprawy funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia;

m) Portugalia wdroży środki określone w planach działania na rzecz poprawy jakości kształcenia i szkolenia na poziomie ponadgimnazjalnym i zawodowym;

n) usprawnione zostanie funkcjonowanie systemu wymiaru sprawiedliwości poprzez wprowadzenie środków zaproponowanych w planie reformy wymiaru sprawiedliwości oraz poprzez zastosowanie ukierunkowanych środków mających na celu stopniowe usuwanie zaległości w sądach i upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów;

o) Portugalia będzie kontynuowała proces otwierania swojej gospodarki na konkurencję. Rząd Portugalii podejmie niezbędne środki w celu zapewnienia, aby jego działania nie ograniczały swobodnego przepływu kapitału, a w szczególności zapewnienia, aby państwo portugalskie ani żaden organ publiczny nie zawierały, jako udziałowcy, umów, które mogłyby ograniczać swobodny przepływ kapitału lub wpływać na kierowanie spółkami. Portugalia będzie wspierać funkcjonowanie wolnych zawodów poprzez zwiększenie ram uznawalności kwalifikacji zawodowych oraz likwidację zbędnych ograniczeń dotyczących zawodów regulowanych. W sektorze budownictwa i nieruchomości Portugalia zmniejszy uciążliwość wymogów w stosunku do usługodawców transgranicznych oraz dokona przeglądu przeszkód w podejmowaniu działalności przez usługodawców;

p) poprawione zostaną ramy w zakresie konkurencji i regulacji. Portugalia podniesie poziom niezależności i autonomii najważniejszych krajowych organów regulacyjnych oraz wzmocni zarządzanie nimi; wdroży przepisy dotyczące konkurencji celem zwiększenia tempa i skuteczności egzekwowania przepisów prawa konkurencji; oraz będzie monitorowała napływ nowych spraw i składała sprawozdania dotyczące działania specjalnego sądu do spraw konkurencji, regulacji i nadzoru;

▼M6

q) w sektorze energetycznym Portugalia podejmie środki służące ułatwieniu nowym podmiotom wchodzenia na rynek, wspieraniu utworzenia iberyjskiego rynku gazu oraz podejmie dalsze kroki w celu pełnej transpozycji trzeciego pakietu energetycznego UE. Aby zapewnić niezależność i autonomię krajowego organu regulacyjnego oraz zadbać o to, by przysługiwały mu uprawnienia przewidziane w trzecim pakiecie energetycznym UE, Portugalia przyjmie do trzeciego kwartału 2012 r. nowe regulaminy organów regulacyjnych, jak uzgodniono w lipcu 2012 r. z Komisją, EBC i MFW, oraz zapewni ich skuteczność przed końcem roku 2012, tak aby zaczęły obowiązywać wraz z początkiem liberalizacji rynku energii elektrycznej i gazu. Portugalia podejmie środki na rzecz zweryfikowania mechanizmów wsparcia i opłat wyrównawczych mających zastosowanie do wytwarzania energii elektrycznej. Portugalia podejmie środki w celu ograniczenia nadmiernej wysokości rent ekonomicznych i wyeliminowania długu taryfowego do 2020 r., zwracając szczególną uwagę na opłaty wyrównawcze z tytułu gwarancji dostaw energii elektrycznej, specjalnego systemu (energia ze źródeł odnawialnych – poza gwarantowanymi w ramach mechanizmu przetargowego – i kogeneracji) i zwykłego systemu („CMEC” i „CAE”);

r) w odniesieniu do pozostałych sektorów sieciowych, zwłaszcza transportu, telekomunikacji i usług pocztowych, Portugalia przyjmie dodatkowe środki służące wspieraniu konkurencji i elastyczności;

s) Portugalia przyjmie szereg środków w celu zwiększenia skuteczności systemów udzielania pozwoleń w dziedzinie planowania przestrzennego, udzielania zezwoleń na działalność przemysłową i handlową oraz w sektorze turystyki. Ponadto rząd Portugalii przeanalizuje i przyśpieszy rozpatrywanie wniosków o udzielenie zezwoleń na planowane projekty inwestycyjne, które pozostają nierozpatrzone lub co do których nie podjęto decyzji przez okres dłuższy niż 12 miesięcy;

t) Portugalia przygotuje plan działania zawierający środki mające na celu ułatwienie przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, dostępu do finansowania i do rynków eksportowych.

▼M7

7. W 2013 r. Portugalia przyjmie następujące środki, zgodnie z protokołem ustaleń:

a) deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2013 r. nie może przekroczyć 4,5 % PKB. Budżet na 2013 r. obejmować będzie trwałe środki konsolidacji budżetowej wynoszące co najmniej 3 % PKB służące redukcji deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresie, o którym mowa w ust. 3. Rząd Portugalii zbada sposoby zwiększenia udziału środków służących ograniczeniu wydatków w ogólnym pakiecie środków konsolidacyjnych na 2013 r. w celu zapewnienia przewagi środków ukierunkowanych na ograniczenie wydatków w średniookresowej ścieżce dostosowania budżetowego sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu. Biorąc pod uwagę zagrożenia dla wykonania budżetu, rząd Portugalii najpóźniej na początku 2013 r. przygotuje środki awaryjne w wysokości 0,5 % PKB, które powinny zostać wykorzystane w przypadku wystąpienia takich zagrożeń;

▼M7

b) budżet na 2013 r. będzie obejmował środki dotyczące dochodów, w szczególności restrukturyzację podatku dochodowego od osób fizycznych polegającą na uproszczeniu struktury tego podatku, podniesieniu średniej stawki opodatkowania przy zachowaniu progresywności oraz poszerzeniu podstawy opodatkowania poprzez wyeliminowanie niektórych korzyści podatkowych; poszerzenie podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych; podwyższenie stawki podatku od dochodów z inwestycji; podwyższenie akcyzy; wprowadzenie zmian obowiązujących podatków od nieruchomości;

c) budżet na 2013 r. będzie obejmował środki mające na celu zmniejszenie wydatków, które polegają w szczególności na racjonalizacji wydatków w zakresie administracji publicznej, edukacji, służby zdrowia i świadczeń socjalnych; zmniejszenie kosztów wynagrodzeń poprzez zmniejszenie liczby pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony i określony oraz zmniejszenie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych; cięcia transferów socjalnych i dotacji w sektorze publicznym i prywatnym; ograniczenie transferów do samorządów regionalnych i lokalnych; oraz obniżenie przez przedsiębiorstwa będące własnością skarbu państwa wydatków operacyjnych i kapitałowych;

d) Portugalia będzie kontynuować wdrażanie programu prywatyzacji;

e) Portugalia opracuje wspólne wytyczne dotyczące prognozowania dochodów dla władz regionalnych i lokalnych;

f) Portugalia będzie wspierała wykorzystanie wspólnych służb w administracji publicznej;

g) Portugalia w okresie trwania programu zmniejszy liczbę oddziałów ministerstw (np. ds. podatków, ubezpieczenia społecznego, sprawiedliwości) poprzez połączenie ich w „Lojas do Cidadão” (pojedyncze punkty obsługi administracyjnej) i dalszy rozwój e-administracji;

h) Portugalia będzie nadal reorganizować i racjonalizować funkcjonowanie sieci szpitali poprzez specjalizację, koncentrację i ograniczanie usług szpitalnych, wspólne zarządzanie oraz wspólne działanie szpitali oraz dokończy wykonanie planu działań do końca 2013 r.;

i) przy wsparciu cieszących się międzynarodową reputacją ekspertów i w następstwie przyjęcia zmian do nowej ustawy w sprawie umów najmu i dzierżawy na obszarach miejskich nr 6/2006 oraz dekretu z mocą ustawy upraszczającego procedury administracyjne dotyczące renowacji Portugalia przeprowadzi kompleksowy przegląd funkcjonowania rynku mieszkaniowego;

j) Portugalia opracuje krajowy system ewidencji gruntów, który umożliwi bardziej sprawiedliwy podział korzyści i kosztów miejskiego planowania przestrzennego;

k) Portugalia wprowadzi w pełni operacyjne narzędzie służące analizie, monitorowaniu i ocenie wyników i wpływu polityk w dziedzinie edukacji i szkoleń oraz doprowadzi do powstania referencyjnych szkół zawodowych;

l) Portugalia zakończy proces przyjmowania pozostałych sektorowych zmian niezbędnych do pełnego wdrożenia dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym ([1]);

([1]) Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

▼M7

m) Portugalia wdroży środki ukierunkowane na stałe obniżanie liczby zaległych spraw z zakresu egzekwowania prawa w celu zmniejszenia zaległości w rozpatrywaniu spraw sądowych;

n) Portugalia przyjmie ustawę ramową w sprawie głównych krajowych organów regulacyjnych w celu zagwarantowania ich pełnej niezależności oraz autonomii finansowej, administracyjnej i w dziedzinie zarządzania;

o) Portugalia poprawi warunki prowadzenia działalności gospodarczej poprzez realizację zaplanowanych reform dotyczących zmniejszenia obciążeń administracyjnych (utworzenie pojedynczych punktów kontaktowych przewidzianych w dyrektywie 2006/123/WE i wdrożenie inicjatywy przewidującej zniesienie zezwoleń) oraz poprzez dalsze uproszczenie istniejących procedur wydawania zezwoleń, uregulowań i innych obciążeń administracyjnych w gospodarce, które stanowią główną przeszkodę na drodze do rozwoju działalności gospodarczej;

p) Portugalia dokończy reformę prawa pracy w portach oraz systemu zarządzania portami, w tym dokona przeglądu koncesji na eksploatację portów;

q) Portugalia wdroży środki służące poprawie funkcjonowania systemu transportu;

r) Portugalia wdroży środki mające na celu zniesienie długu taryfowego związanego z energią oraz pełne wdrożenie trzeciego pakietu energetycznego.

▼M6

8. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2014 r. nie może przekroczyć 2,5 % PKB. Aby osiągnąć ten cel, Portugalia będzie stosować szczegółowy plan ograniczenia wydatków mający przynieść oszczędności rzędu 4 mld EUR w latach 2014–2015. W ramach szóstego przeglądu przeprowadzony zostanie kompleksowy przegląd wydatków w celu wyczerpującego określenia dodatkowych źródeł oszczędności, natomiast stosowne środki zostaną w pełni określone do lutego 2013 r. Plany konsolidacji fiskalnej na lata 2014–2015 zostaną w pełni sformułowane w programie stabilności na 2013 r.

▼M7

9. W celu przywrócenia zaufania do sektora finansowego Portugalia odpowiednio dokapitalizuje swój sektor bankowy oraz zapewni przeprowadzenie uporządkowanego zmniejszenia udziału finansowania dłużnego w tym sektorze. W związku z tym, aby zachować stabilność finansową, Portugalia wdroży strategię dla portugalskiego sektora bankowego, którą uzgodniono z Komisją, EBC oraz MFW. W szczególności Portugalia:

a) zaleci bankom trwałe wzmocnienie ich bufora zabezpieczeń;

b) zapewni zrównoważone i uporządkowane zmniejszanie udziału finansowania dłużnego w sektorze bankowym, co ma nadal zasadnicze znaczenie dla trwałego wyeliminowania braku równowagi w zakresie finansowania. W swoich planach finansowania banki postawiły sobie za cel obniżenie wskaźnika relacji kredytów do depozytów do orientacyjnego poziomu około 120 % w 2014 r. oraz zmniejszenie uzależnienia od finansowania w ramach Eurosystemu w perspektywie średnioterminowej. Te plany finansowania podlegają kwartalnym przeglądom;

c) będzie wspierała zróżnicowanie możliwości finansowania sektora przedsiębiorstw, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), poprzez szeroki wachlarz środków mających na celu poprawę ich dostępu do rynków kapitałowych i ubezpieczeń kredytów eksportowych;

d) będzie kontynuować reorganizację grupy CGD będącej własnością skarbu państwa;

▼M7

e) zoptymalizuje proces odzyskiwania wartości aktywów przeniesionych z BPN do trzech spółek celowych będących własnością skarbu państwa poprzez zlecenie zarządzania aktywami profesjonalnej osobie trzeciej, nadając jej upoważnienie do stopniowego przywrócenia wartości aktywów w czasie; dokona wyboru osoby trzeciej zarządzającej kredytami w drodze postępowania przetargowego oraz uwzględni w upoważnieniu stosowne zachęty sprzyjające maksymalizacji wartości odzyskiwanych aktywów i minimalizacji kosztów operacyjnych oraz zapewni także możliwie szybkie zbycie jednostek zależnych i aktywów w pozostałych dwóch spółkach celowych będących własnością skarbu państwa;

f) w oparciu o zaprezentowany pakiet wstępnych propozycji środków służących wspieraniu zróżnicowania możliwości finansowania sektora przedsiębiorstw – opracuje i wdroży rozwiązania stanowiące alternatywne w stosunku do tradycyjnych kredytów bankowych źródła finansowania dla sektora przedsiębiorstw oraz dokona oceny skuteczności wspieranych przez rząd systemów ubezpieczeń kredytów eksportowych w celu podjęcia odpowiednich, zgodnych z prawem Unii działań celem promowania eksportu;

g) zapewni, dwuetapowo, początkowe i okresowe finansowanie funduszu na cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji – w pierwszej kolejności, poprzez zatwierdzenie dekretu z mocą ustawy w sprawie wysokości składek wnoszonych przez banki na poczet funduszu na cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, a następnie poprzez zatwierdzenie komunikatu organu nadzoru w sprawie wysokości okresowych składek wnoszonych przez banki, a także przyjmie komunikaty organu nadzoru dotyczące planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji; priorytetem będzie wdrożenie planów naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji dla banków o znaczeniu systemowym;

h) wdroży ramy dla instytucji finansowych celem przeprowadzenia pozasądowej restrukturyzacji zadłużenia gospodarstw domowych, złagodzi wymogi dotyczące wniosków o restrukturyzację zadłużenia przedsiębiorstw i wdroży plan działania w celu zwiększenia publicznej świadomości w kwestii narzędzi restrukturyzacji;

i) przedłoży parlamentowi zmiany do ram prawnych regulujących dostęp do kapitału publicznego, aby umożliwić państwu, na ściśle określonych warunkach i zgodnie z zasadami pomocy państwa, sprawowanie kontroli nad instytucją oraz dokonanie obowiązkowego dokapitalizowania.

▼M6

10. W celu zapewnienia sprawnej realizacji warunków programu oraz wsparcia działań mających na celu osiągnięcie trwałej korekty zaburzeń równowagi Komisja na bieżąco zapewnia doradztwo i wskazówki dotyczące reform polityki budżetowej, rynku finansowego i reform strukturalnych. W ramach pomocy dla Portugalii Komisja, wraz z MFW i we współpracy z EBC, dokonuje okresowych przeglądów skuteczności i wpływu uzgodnionych środków na gospodarkę i społeczeństwo, a także zaleca niezbędne korekty w celu zwiększenia tempa wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy, przy jednoczesnym zapewnieniu niezbędnej konsolidacji fiskalnej i ograniczeniu do minimum szkodliwych skutków społecznych, szczególnie w odniesieniu do najsłabszych grup portugalskiego społeczeństwa.

▼B

Artykuł 4

Portugalia otworzy specjalny rachunek prowadzony przez Banco de Portugal do celów zarządzania środkami otrzymanymi w ramach pomocy finansowej Unii.

▼B

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Portugalskiej.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.